

5308

วิถีชีวิตประจำวัน ที่แสดงออกทางวาทกรรมในละครวิทยุ

คณะ "เกศทิพย์" พ.ศ. 2536

นางศิวะพร หงษ์จินดาเกศ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท สาขาวิชาศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ภาควิชาการสื่อสารมวลชน

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

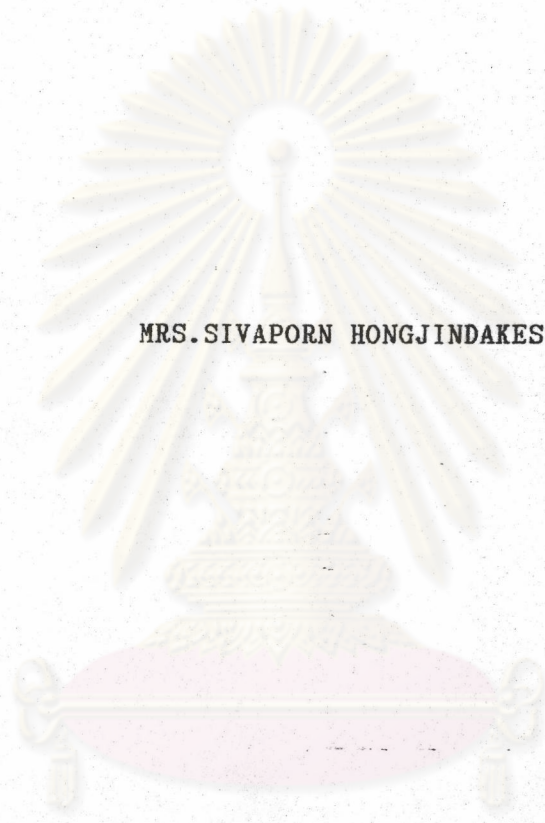
พ.ศ. 2537

ISBN 974-584-509-4

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I 14163110

A WAY OF LIFE IN DISCOURSE EXPRESSION FROM
RADIO DRAMA OF "KESTHIP" PRODUCTION IN 1993

MRS.SIVAPORN HONGJINDAKES

ศูนย์วิทยุโทรทัศน
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Program Communication

Department of Mass Communication

Graduate School

Chulalongkorn University

1994

ISBN 974-584-509-4

หัวข้อวิทยานิพนธ์

วิถีชีวิตประจำวัน ที่แสดงออกทางวาทกรรมในละครวิทยุ

คณะ "เกศทิพย์" พ.ศ. 2536

โดย

นางศิวะพร หงษ์จินดาเกศ

ภาควิชา

การสื่อสารมวลชน

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ปณิตดา ธนสถิตย์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร. สันติ กุญสุวรรณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. ศิริชัย ศิริกาชะ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ปณิตดา ธนสถิตย์)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ บุญเรือน กิติวัฒน์)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

ศิวะพร หงษ์จินดา เกศ : วิธีชีวิตประจำวันที่แสดงออกทางวาทกรรม ในละครวิทยุคณะ
"เกศทิพย์" พ.ศ. 2536 (A WAY OF LIFE IN DISCOURSE EXPRESSION FROM
RADIO DRAMA OF "KESTHIP" PRODUCTION IN 1993) อ.ที่ปรึกษา : ผศ.ปนัดดา
ธนสถิตย์, 160 หน้า. ISBN 974-584-509-4

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงลักษณะวิธีชีวิตประจำวัน ที่แสดงออกทาง
วาทกรรมในละครวิทยุ และเพื่อศึกษาถึงกลวิธีการสร้างสรรค์ละครวิทยุคณะ "เกศทิพย์"

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการวิเคราะห์วาทกรรมจากเทปบันทึกเสียงละคร
วิทยุ เรื่อง "เกิดเป็นผู้ชาย" จำนวน 75 ตอน ออกอากาศในปี พ.ศ. 2536 กรอบที่ใช้ในการวิเคราะห์
คือ แนวคิดเรื่องวิธีชีวิตประจำวัน แนวคิดเรื่องวาทกรรม และแนวคิดเรื่องลักษณะโครงสร้างละครวิทยุ

ผลของการวิจัยพบว่า ละครวิทยุเรื่อง "เกิดเป็นผู้ชาย" ได้นำเสนอวาทกรรมเกี่ยวกับลักษณะ
วิธีชีวิตประจำวัน 5 ประการคือ การช่วยเหลือเกื้อกูล ความรัก สันทนการ การเปลี่ยนแปลงสภาพทาง
สังคมและความอยู่รอดทางสังคม วิธีชีวิตประจำวันดังกล่าวถูกสร้างสรรค์มาจาก กลวิธีการผลิตละครโดย
อาศัยดุลยพินิจ และประสพการณ์การเข้าถึงความพึงพอใจของผู้ฟัง เป็นเกณฑ์การพิจารณา

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา การสื่อสารมวลชน
สาขาวิชา การสื่อสารมวลชน
ปีการศึกษา 2537

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

SIVAPORN HONGJINDAKES : A WAY OF LIFE IN DISCOURSE EXPRESSION FROM RADIO DRAMA OF "KESTHIP" PRODUCTION IN 1993. THESIS ADVISOR: ASST. PROF. PANADDA THANASATIT, 160 pp. ISBN 974-584-50904

This study looks at the way of life portrayed in the radio drama discourse and the radio production process of Kesthip Radio Drama Company.

As a qualitative research, this study analyses the discourse of 75 episodes of the drama "Kerd Phen Pu Chai" broadcasted in 1993. It also incorporates concepts about way of life and about radio drama structural characteristics into the analysis.

Results indicate that in the drama "Kerd Phen Pu Chai," the following aspects of the way of life are most noticeable in the drama discourse: helpfulness, love, recreation, social mobility and social survival. It also finds that the portrayal of the way of life was created by the drama production process strategies. The producer based her judgment regarding the production of this popular radio drama on her anticipation of audiences gratification and her own experience.

ศูนย์วิทยพัชยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา การสื่อสารมวลชน
สาขาวิชา การสื่อสารมวลชน
ปีการศึกษา 2537

ลายมือชื่อนิสิต *[Signature]*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา *[Signature]*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาพร้อม *[Signature]*

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงอย่างดียิ่งด้วยความกรุณาของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ปณิตดา ชนสถิตย์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย ศิริภาชนะ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ขวัญเรือน กิติวัฒน์ ซึ่งทุกท่านที่กล่าวนามมานี้ เป็นทั้งครูผู้ให้วิชาความรู้ และเป็นผู้ให้คำแนะนำปรึกษาในการทำงานวิจัย เพื่อให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นเอกสารทางวิชาการ ที่ถูกต้องสมบูรณ์

อนึ่ง ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ คุณกัลยา ทินพงษ์ เจ้าของละครวิทยุคณะ "เกศทิพย์" ที่ได้กรุณาให้ข้อมูลอันสำคัญ สำหรับการใช้เป็นกรณีศึกษา ทั้งข้อมูลด้านเอกสาร การสัมภาษณ์ และการอนุญาตให้ทำสำเนาเทปบันทึกเสียง รวมทั้งการอำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูล ของ การวิจัยภาคสนาม จนผู้วิจัยสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้ครบถ้วนตามวัตถุประสงค์ ผู้วิจัย ขอขอบพระคุณ คุณสมสุข กัลป์จาฤก คุณวิเชียร นิลิกานนท์ คุณรัฐสันต์ ศรีศิริยาภรณ์ คุณกมลรัตน์ ไชยรินทร์ และบุคลากรในคณะ "เกศทิพย์" ทุกท่าน ที่ได้กรุณาให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูล อันเป็นประโยชน์สำหรับการศึกษาวิจัย ตลอดจน ขอขอบพระคุณ พ.ท.หญิง วโรชา สุกธีรักษ์ และ ส.อ.สุกษณากระบวนแสง ที่ได้ให้ความช่วยเหลือในด้านงานประสานงานแหล่งข้อมูล และ อุปกรณ์ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตลอดการทำงานวิจัย

และท้ายที่สุดนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบิดามารดา ผู้วางรากฐานทางการศึกษา และเป็นต้นแบบกระบวนกรทางความคิดของผู้วิจัย รวมทั้ง ค.ช.ศิริวิทย์ - ค.ช.ศิริวิทย์ หงษ์จินดาเกษ ผู้เป็นกำลังใจอันสำคัญ สำหรับผู้วิจัยตลอดมา จนสำเร็จการศึกษา

ศิวะพร หงษ์จินดาเกษ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ปัญหานำการวิจัย.....	3
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
ข้อสันนิษฐานในการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	5
นิยามศัพท์.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	6
2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	8
แนวคิดเรื่องลักษณะโครงสร้างและเนื้อหาของละครวิทยุ.....	8
แนวคิดเรื่องวาทกรรม.....	12
แนวคิดเรื่องวิถีชีวิตประจำวัน.....	14
3 ระเบียบวิธีวิจัย.....	18
แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา.....	18
การรวบรวมข้อมูล.....	21
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	22
การนำเสนอข้อมูล.....	23

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4	
ลักษณะโครงสร้างเนื้อหาของละครวิทยุคณะ "เกศทิพย์".....	24
เนื้อเรื่องย่อละครวิทยุเรื่อง "เกิดเป็นผู้ชาย".....	45
ลักษณะนิสัยของตัวละครที่สำคัญในละครวิทยุเรื่อง "เกิดเป็นผู้ชาย" ..	48
การวิเคราะห์เบื้องต้นของภาพรวมทางสังคมของตัวละคร.....	50
5	
วิถีชีวิตประจำวันที่แสดงออกทางวาทกรรมในละครวิทยุเรื่อง "เกิดเป็นผู้ชาย"	52
วาทกรรมที่เกี่ยวกับความช่วยเหลือเกื้อกูล.....	52
วาทกรรมที่เกี่ยวกับความรัก.....	56
วาทกรรมเรื่องสันตนาการ.....	68
วาทกรรมเกี่ยวกับการเปลี่ยนสถานภาพทางสังคม.....	74
วาทกรรมเกี่ยวกับความอยู่รอดในสังคม.....	79
6	
สรุปและข้อเสนอแนะ.....	85
บรรณานุกรม.....	91
ภาคผนวก ก.....	93
ภาคผนวก ข.....	144
ภาคผนวก ค.....	156
ประวัติผู้เขียน.....	160